

Kirjastojen arvo selkeästi esille – Ellen Tise näkee muutoksen tarpeen

IFLA:n varapuheenjohtajaksi viime vuonna valittu eteläafrikkalainen Ellen Tise osallistui Advocacy and marketing -seminaariin puhujana. Tise piti tapahtumaa erityisen hyödyllisenä, koska seminaarissa olivat edustettuina eri kirjastosektorit ja niiltä saatiin kuulla myös erilaisista välineistä, joiden avulla kirjastojen palveluja voidaan markkinoida ja kirjastojen asioita voidaan edistää päätöksenteossa.

Menestystarinat esiin

Tise puhuu kirjastojen tehtävän uudelleen löytämisestä. – Tiedämme, että meidän on muututtava, toteaa Ellen Tise. – Meidän olisi annettava selviä viestejä merkityksestämme. Kirjaston arvo yhteiskunnalle tulisi ilmaista yhä selkeämmin.

Kirjastotyön arvon mittaaminen on kuitenkin ongelmallista. Siitä huolimatta, että tietoyhteiskunnasta puhutaan paljon, meiltä puuttuu edelleenkin välineitä mitata tiedon arvoa. – Kirjastoilla on omasta asemastaan sekä hyötyä että haittaa. Hyödyllistä on se, että kirjastoilla on pitkä historia toimijoina. Ne ovat vakiinnuttaneet asemansa osana paikallisia palveluja, kuten sairaalat. Kirjastoala ei ole mikään uusi asia, kokoa Tise. – Ongelmana on kuitenkin se, että taistelu rahoituksesta on jatkuva.

Miten lukemisen ja tiedonvälityksen arvo saadaan näkyviksi? – Kirjastojen arvo yhteiskunnalle tulee näkyväksi esimerkiksi ihmisten elämäntarinoissa. Tämän tiedon keräämiseen täytyy myös panostaa. Näitä kertomuksia tulisi koota tietokannaksi, pohtii Tise. – Menestystarinat täytyy tuoda esiin päätöksenteossa.

Osaamisella on taloudellista merkitystä

Kirjastojen erilaisuus ja moninainen rooli vaikuttavat myös niihin innovaatioihin, joita niiden parissa syntyy. Lainauksen ja tiedonvälityksen lisäksi kirjastoista on tullut laajennettuja olohuoneita ja opiskelupaikkoja. Niillä on siinä mielessä myös yhteisöllinen rooli.

Kirjastojen merkitys paikallisissa yhteisöissä voi olla myös hyvin konkreettinen ja käytännöllinen. Työllistyminen ja elinkeinon oppiminen on varsin konkreettinen tulos kirjaston merkityksestä. – Kirjastoissa on tuotettu esimerkiksi erilaisia elämänhallintaa ja käytännöllisiä taitoja tukevia kampanjoita tai koulutusohjelmia, kuvaa Tise. – Afrikassa voidaan kirjastoissa opettaa esimerkiksi vihannesten kasvatusta ja myyntiä.

Lobbaamiseen koulutusta

IFLA tukee myös laajemmin kirjastoja edistämään omaa asiaansa päätöksenteossa. – ALA (American Library Association) ja IFLA ovat

yhdessä kehittäneet lobbaamiseen ohjeiston. Tarkoituksena on edelleen kehittää näitä työvälineitä, jotta ne saataisiin sopimaan paremmin erilaisten kirjastojen tarpeisiin, kuvailee Tise. – Myös FAIFE, IFLA:n alajaosto, joka toimii sananvapauden ja oikeudellisten kysymysten edistämiseksi, järjestää lobbaamiskoulutusta eri puolilla maailmaa.

Mitkä teemat ovat sitten Ellen Tiselle henkilökohtaisesti tärkeitä työssään. – Aikani menee tällä hetkellä suurelta osin IFLA:n kokonaisuuden hallintaan ja hallintoon. Ei ole oikeastaan aikaa omaan agendaan, luonnehtii Tise. – Tärkeinä asioina pidän tiedon ja verkkoyhteyksien saatavuuteen liittyviä kysymyksiä, verkostoitumista sekä kirjastojen ja kirjastoammattilaisten työn tukemista. Open access eli vapaa tiedonvälitys on myös tavoitteita, joita haluan tukea. Toivon myös, että saamme aikaan kansainvälisen tietokeskuksen, joka voisi palvella kirjastoja eri puolilla maailmaa.

Päivikki Karhula